

Інструмент самостійної оцінки молодіжної політики

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Неофіційний переклад з англійської мови.
Думки, висловлені в цій роботі, є відповідальністю авторів і не обов'язково відображають офіційну політику Ради Європи.

Усі запити щодо відтворення або перекладу всього або частини цього документа мають бути адресовані Дирекції з комунікації (F-67075 Strasbourg Cedex або publishing@coe.int). З інших питань стосовно цього документа слід звернутися до Генерального директорату з питань демократії, Департамент молоді (youth@coe.int).

Обкладинка та макетування:
Департамент виготовлення документів та публікацій (SPDP), Рада Європи

Фото: © Рада Європи

Дана публікація не була відредагована редакцією SPDP з метою виправлення друкарських та граматичних помилок.

© Рада Європи, жовтень 2019
Надруковано Радою Європи

Вступ

Одним із пріоритетних напрямків співпраці між урядами держав-членів Ради Європи у молодіжній сфері є **заохочення та підтримка розвитку молодіжної політики**.

Відповідальним за це є Європейський керівний комітет у справах молоді (CDEJ), який об'єднує представників міністерств чи органів, відповідальних за питання молоді, з 50 держав-учасниць Європейської культурної конвенції.

CDEJ сприяє співпраці між урядами в молодіжному секторі та надає основу для порівняння національних молодіжних політик, обміну найкращими практиками та розробки текстів, що встановлюють стандарти.

Саме в цьому контексті CDEJ офіційно ухвалив цей інструмент **самостійної оцінки для розвитку молодіжної політики** та закликав держави-члени використовувати та розповсюджувати його.

Передумови розробки інструменту для самостійної оцінки

За відсутності механізмів моніторингу для контролю за роботою молодіжного сектору Ради Європи, CDEJ зазначив, що з боку урядів держав-членів зростає попит на розробку критеріїв виміру та методів оцінки для оцінки прогресу, досягнутого з часом.

З цієї причини CDEJ висловив думку про необхідність розробки комплексу якісних індикаторів для молодіжної політики, що базується, зокрема, на рекомендаціях, прийнятих Комітетом міністрів (або, у відповідних випадках, на документах, прийнятих іншими відповідними органами Ради Європи).

У зв'язку з такими показниками було розроблено інструмент самостійної оцінки зі **стандартними критеріями**, з тим щоб органи влади, відповідальні за молодь, могли визначати досягнутий з часом прогрес у розвитку своєї політики щодо молоді та зробити необхідні коригування чи зміни.

Цей інструмент був розроблений, щоб **допомогти державам-членам самостійно оцінювати їх відповідність стандартам** Ради Європи в галузі **молодіжної політики** та слугувати основою для розвитку самостійної молодіжної політики.

Основні принципи державної молодіжної політики відповідно до норм Ради Європи

Потягом багатьох років Рада Європи розробила різноманітні принципи, цілі та цінності, на яких повинна ґрунтуватися молодіжна політика.

Відповідно до Ради Європи, будь-яка державна молодіжна політика має сприяти наступним принципам:¹

- a. Цілеспрямовано інвестувати в молодих людей послідовним і взаємодоповнюючим чином, **за можливості у спосіб, орієнтований на розвиток їх можливостей, а не на проблеми**, шляхом розробки, з-поміж іншого, стандартів та інструментів молодіжної політики;
- b. **Залучати молодих людей** до стратегічного формулювання молодіжної політики та висвітлювати їхні погляди щодо операційної ефективності імплементації політики;
- c. **Створити такі умови для навчання, можливості та набуття досвіду**, які б гарантували розвиток молодими людьми своїх знань, навичок та компетенцій, щоб дати їм можливість грати повноцінну роль як на ринку праці, так і в громадянському суспільстві;
- d. **Створити системи для надійного збору даних**, щоб продемонструвати ефективність молодіжної політики та виявити ступінь існування "розривів у політиці" стосовно ефективного надання послуг молодим людям з певних соціальних груп, в певних галузях або за певних умов;
- e. **Демонструвати готовність скоротити такі "розриви політики"** там, де вони явно існують.

Дані загальні принципи описують, якою повинна бути якісна молодіжна політика. Державам-членам також пропонується стежити за впливом та ефективністю політик, які вони реалізують, і бути готовими до їх удосконалення (або навіть відмови від них), якщо вони виявляться частково або повністю неефективними.

Проте нинішній інструмент самостійної оцінки безпосередньо не зосереджується на ключових принципах молодіжної політики, описаних вище. Усі зацікавлені сторони, які бажають оцінити їх відповідність цим принципам у власному контексті (будь то на місцевому, регіональному, національному або європейському рівні), заохочуються до використання інструментарію зі стандартів якості, розробленого Європейським молодіжним форумом (YFJ), який охоплює більшу частину принципів, перерахованих вище².

Основний фокус нинішнього інструменту самостійної оцінки є іншим, оскільки він стосується конкретно дотримання стандартів Ради Європи щодо молодіжної політики.

1. Джерело: "Рада Європи та молодіжна політика: підтримка, допомога та ресурси для розвитку молодіжної політики в державах-членах" (2016 рік). Ці принципи були взяті з різних ключових текстів Ради Європи щодо молодіжної політики, включаючи повноваження Європейського керівного комітету у справах молоді (CDEJ) та Консультативної ради у справах молоді (CCJ), Компендіуму з молодіжної політики (2012 р.), посилаючись на заключний звіт Робочої групи з показників молодіжної політики за 2003 рік.

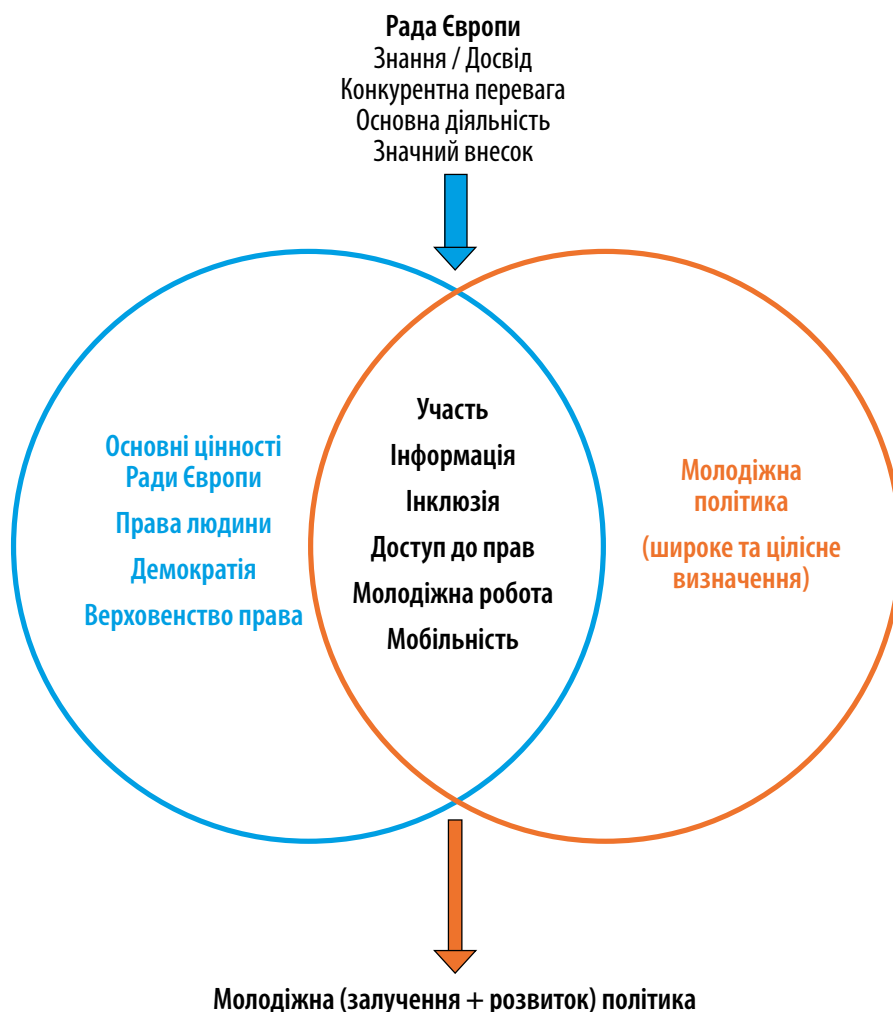
2. <http://youthforum.org/8-standards>.

Основні стандарти Ради Європи стосовно молодіжної політики

Згідно з даними CDEJ, масштаб та спрямованість молодіжної політики Ради Європи повинні й надалі про-сувати основні цінності Організації (права людини, демократія та верховенство права).

Шість основних напрямів діяльності (див. Діаграму) молодіжної політики Ради Європи ґрунтуються на стандартах в молодіжній сфері, прийнятих Радою Європи (головним чином рекомендаціях Комітету міністрів). Вони повинні стати основою для подальшого розвитку молодіжної політики в рамках Організації.

Як використовувати інструмент самостійної оцінки

Поточний інструмент має на меті допомогти державам-членам, а також іншим зацікавленим сторонам державного сектору на різних рівнях (місцевому, регіональному, національному, міжнародному) самостійно оцінювати їх відповідність **стандартам Ради Європи**, спираючись на **шість напрямків діяльності** (участь, інформація, інклюзія, доступ до прав, молодіжна робота та мобільність), які є основою політики Ради Європи щодо залучення молоді та розвитку молодіжної політики.

■ Необхідно також **формувати у молоді відданість європейським цінностям** та, зокрема, основним цінностям Ради Європи (права людини, верховенство права, демократія). Рада Європи завжди сприяла розумінню молодіжної політики, заснованої на спільних європейських цінностях та відчутті приналежності до Європи. Таким чином, цей європейський аспект слід поширювати за шістьма напрямками діяльності молодіжної політики Ради Європи.

■ Для кожного з цих напрямів діяльності інструмент надає конкретні та вимірювані **критерії**, за допомогою яких держави-члени можуть почати оцінювати прогрес у виконанні основних стандартів Ради Європи (а саме, головним чином, **рекомендацій** Комітету міністрів).

■ **Індикатори самостійної оцінки** можуть допомогти оцінити прогрес по кожному показнику.

■ Відповідно до аналогічних інструментів, що використовуються в Раді Європи³, даний інструмент має дозволити державам-членам:

- ▶ підвищити обізнаність та розуміння молодіжної політики;
- ▶ провести базову самооцінку поточної імплементації;
- ▶ допомогти визначити заходи, необхідні для досягнення подальшого прогресу;
- ▶ виявити найкращі практики та поділитись ними;
- ▶ виміряти прогрес у часі.

■ Держави-члени заохочуються до **активного** використання даного інструменту, самостійно оцінюючи, за необхідності, свою відповідність стандартам Ради Європи з регулярними **інтервалами**. У цьому відношенні цей інструмент дозволяє користувачам відмічати позитивні тенденції, які дозволяють досягти подальшого прогресу, а також виявити напрямки подальшої роботи.

■ Цей інструмент в **основному спрямований на держави-члени**, де молодіжна політика є предметом національної компетенції. Однак даний інструмент також можна використовувати у федеративних державах або в країнах, де проблеми молоді вирішуються регіональними та місцевими органами влади, навіть якщо це, можливо, потребуватиме додаткової координації та командної роботи серед різних компетентних органів.

■ Державам-членам пропонується поділитися цим інструментом з відповідними зацікавленими сторонами (наприклад, міністерствами, відповідальними за питання молоді, іншими міністерствами, молодіжними організаціями, молодіжними радами, регіональними та місцевими органами влади, відповідними професійними групами, що працюють з молоддю), з метою сприяння розвитку заснованої на цінностях молодіжної політики в Європі.

3. Див. "Інструмент оцінювання участі дитини": інструмент самостійної оцінки для вимірювання прогресу у імплементації Рекомендації CM/Rec(2012)2 Комітету міністрів державам-членам щодо участі дітей та молоді віком до 18 років.

Короткий опис основних критеріїв, за допомогою яких можна оцінити прогрес у виконанні стандартів Ради Європи

Сфера діяльності	Відповідні індикатори
Участь	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Молодіжна політика сприяє активній участі всіх молодих людей у прийнятті рішень, особливо тих, що їх стосуються, і закликає їх бути активними громадянами. ▶ Уряд визнає та підтримує молодіжні організації, молодіжні ради та інші молодіжні ініціативи та структури.
Інформація	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Молодіжна політика забезпечує надання відповідної інформації для молоді та доступу всіх молодих людей до неї, як офлайн, так і онлайн. ▶ Молодіжна політика створює можливості для молодих людей розвивати компетенції для управління інформацією.
Інклюзія (Включення)	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Молодіжна політика сприяє залученню молоді у вразливого становищі у всі сфери життя (включаючи освіту та професійну підготовку, працевлаштування та зайнятість, житло, охорону здоров'я, спорт, дозвілля та культуру). ▶ Молодіжна політика спрямована на запобігання дискримінації, насильства та нерівноправності, з якими стикаються молоді люди, незалежно від підстав⁴
Доступ до прав	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Молодіжна політика сприяє і полегшує доступ молодих людей до прав більш ефективно і усуває будь-які юридичні, адміністративні та практичні перешкоди. ▶ Молодіжна політика сприяє скоординованому підходу до покращення доступу молоді до прав із співпрацею у всіх відповідних сферах політики на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях.
Молодіжна робота	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Створення чи подальший розвиток якісної молодіжної роботи гарантується та активно підтримується місцевою, регіональною та національною молодіжною політикою. ▶ Знання та навички молодіжних працівників, що працюють на оплатній та безоплатній основі, гарантують надання якісної молодіжної роботи.
Мобільність	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Молодіжна політика підтримує молодіжну мобільність, зокрема, з метою поширення почуття приналежності до Європи. ▶ Молодіжна політика заохочує розвиток якісних проєктів з мобільності.

4. Як чітко зазначено в статті 14 Європейської конвенції з прав людини або будь-якої іншої форми, встановленої прецедентним правом Європейського суду з прав людини.

УЧАСТЬ

Законодавча основа

- ▶ Рекомендація Rec(2006)14 Комітету Міністрів державам-членам про громадянство та участь молоді у суспільному житті
- ▶ Рекомендація Rec(2004)13 Комітету Міністрів державам-членам про участь молоді в місцевому та регіональному житті
- ▶ Переглянута Європейська Хартія про участь молоді у місцевому та регіональному житті Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи
- ▶ Рекомендація Rec(2006)1 Комітету міністрів державам-членам про роль національних молодіжних рад в розвитку молодіжної політики
- ▶ Європейська конвенція з прав людини, стаття 11 (свобода зібрань та об'єднань)
- ▶ Рекомендація про участь дітей та молоді віком до 18 років та інструмент оцінки участі дітей до неї

Індикатор 1

Молодіжна політика сприяє активній участі всіх молодих людей у прийнятті рішень, особливо тих, що їх стосуються, і закликає їх бути активними громадянами

Індикатори самостійної оцінки	Так	Не повністю ⁵	Ні	Приклади найкращих практик
Молодіжна політика допомагає молодим людям стати активними громадянами, зокрема, надаючи їм можливість для навчання та досвід, що збільшить їхню участь у суспільному житті.				
Створюються відповідні структури або програми, що дають змогу всім молодим людям, у тому числі у вразливих ситуаціях, брати участь у рішеннях і обговореннях, що впливають на них.				
Заохочується обмін та використання найкращими практиками щодо ефективної та інноваційної участі на місцевому, регіональному та національному рівнях.				

⁵. Або "в процесі".

Індикатор 2

Уряд визнає та підтримує молодіжні організації, молодіжні ради та інші молодіжні ініціативи та структури та структури

Індикатори самостійної оцінки	Так	Не повністю	Ні	Приклади найкращих практик
Гарантовано право молодих людей об'єднуватися з іншими людьми для формування органів, в яких колективно переслідують спільні цілі.				
Молодіжні організації, ради та ініціативи забезпечуються приміщеннями, фінансами та матеріальною підтримкою, необхідними для забезпечення їх безперебійної та ефективної роботи.				
Незалежні молодіжні організації та молодіжні ради існують на місцевому, регіональному та національному рівнях та відіграють активну роль у розробці та реалізації молодіжної політики.				

Позитивні тенденції, що дозволять досягти подальшого прогресу

--

Сфери для поліпшення та можливі подальші заходи

--

ІНФОРМАЦІЯ

Законодавча основа

- ▶ Рекомендація CM/Rec(2010)8 Комітету міністрів державам-членам про молодіжну інформацію
- ▶ Рекомендація № R (90) 7 Комітету міністрів державам-членам стосовно інформації та консультування молоді в Європі
- ▶ Інші вагомні ініціативи Ради Європи:
 - Стратегія Управління інтернетом на 2016-2019 роки
 - Рекомендація R(97)20 Комітету міністрів державам-членам щодо “мови ворожнечі”
 - Кампанія "Рух проти мови ворожнечі"

Індикатор 1

Молодіжна політика забезпечує надання відповідної інформації для молоді та доступу всіх молодих людей до неї, як онлайн, так і офлайн

Індикатори самостійної оцінки	Так	Не повністю	Ні	Приклади найкращих практик
Інформаційні та консультаційні послуги для молоді надаються на місцевому та регіональному рівнях.				
Інформаційні та консультаційні послуги для молоді надаються на національному рівні.				
Форми та канали інформації для молоді адаптуються до зростаючих потреб та інтересів молоді, включаючи нові інформаційні технології.				
Молоді люди беруть участь у розробці молодіжних інформаційних матеріалів та каналів.				
Інформація для молоді та консультативні послуги сфокусовані на потребах молодих людей, які перебувають у складних життєвих обставинах.				

Індикатор 2

Молодіжна політика створює можливості для молодих людей розвивати компетенції з управління інформацією.

Індикатори самостійної оцінки	Так	Не повністю	Ні	Приклади найкращих практик
Інформаційна / цифрова грамотність, включаючи критичне мислення, є частиною формальної освіти.				
Інформаційна / цифрова грамотність, включаючи критичне мислення, є частиною неформальної та інформальної освіти.				
Молодіжна політика підвищує обізнаність молодих людей щодо ризиків, з якими вони стикаються як споживачі та творці онлайн-інформації, в тому числі щодо захисту своїх особистих даних.				

Позитивні тенденції, що дозволять досягти подальшого прогресу

Сфери для поліпшення та можливі подальші заходи

Законодавча основа

- Рекомендація [CM/Rec\(2015\)3](#) Комітету міністрів державам-членам про доступ молодих людей з неблагополучних районів до соціальних прав (ENTER)
- Рекомендація [CM/Rec\(2016\)7](#) Комітету міністрів державам-членам про доступ молодих людей до прав

Індикатор 1

Молодіжна політика сприяє залученню молоді у вразливому становищі у всі сфери життя (включаючи освіту та професійну підготовку, працевлаштування та зайнятість, житло, охорону здоров'я, спорт, дозвілля та культуру)

Індикатори самостійної оцінки	Так	Не повністю	Ні	Приклади найкращих практик
Молодіжна політика спеціально враховує потреби молодих людей у вразливому становищі.				
Вживаються конкретні заходи для сприяння включенню всіх молодих людей, особливо у/ через молодіжну роботу, мобільність, участь та інформацію.				
Молодіжна політика створює мости до освітньої політики, щоб сприяти включенню (інклюзії) молодих людей.				
Молодіжна політика створює мости до політики зайнятості, щоб сприяти включенню (інклюзії) молодих людей.				
Молодіжна політика створює мости до політики щодо забезпечення житлом та охорони здоров'я, щоб сприяти включенню (інклюзії) молодих людей.				

Індикатор 2

Молодіжна політика має на меті запобігання дискримінації, насильству та виключенню, з якими стикаються молоді люди, незалежно від підстав.⁶

Індикатори самостійної оцінки	Так	Не повністю	Ні	Приклади найкращих практик
Вживаються конкретні заходи, які дозволяють всім молодим людям відігравати активну роль у суспільстві без дискримінації.				
Визнається особлива вразливість деяких молодих людей в контексті дискримінації та стигматизації, розроблені заходи для вирішення цієї проблеми.				
Вживаються заходи, що сприяють зближенню та позитивним відносинам між людьми різного походження, у тому числі у та через молодіжну роботу.				

Позитивні тенденції, що дозволять досягти подальшого прогресу

Сфери для поліпшення та можливі подальші заходи

6. Як чітко зазначено в статті 14 Європейської конвенції з прав людини або будь-якої іншої форми, встановленої прецедентним правом Європейського суду з прав людини.

ДОСТУП ДО ПРАВ

Законодавча основа

- ▶ Рекомендація [CM/Rec\(2016\)7](#) Комітету міністрів державам-членам про доступ молодих людей до прав
- ▶ Рекомендація [CM/Rec\(2010\)7](#) Комітету міністрів державам-членам про Хартію Ради Європи про освіту з демократичного громадянства та освіту в галузі прав людини

Індикатор 1

Молодіжна політика сприяє і полегшує доступ молодих людей до прав більш ефективно та усуває будь-які юридичні, адміністративні та практичні перешкоди.⁷

Індикатори самостійної оцінки	Так	Не повністю	Ні	Приклади найкращих практик
Молодіжна політика сприяє усуненню бар'єрів для доступу до якісної освітньої та професійної підготовки для всіх молодих людей.				
Молоді люди отримують підтримку для подолання труднощів, з якими вони стикаються під час пошуку стабільного та змістовного працевлаштування та під час негативних наслідків нестабільних життєвих ситуацій.				
Передбачені заходи для задоволення особливих потреб молоді, пов'язаних із соціальними послугами та послугами з охорони здоров'я.				

Індикатор 2

Молодіжна політика сприяє скоординованому підходу, спрямованому на покращення доступу молоді до прав із співробітництвом у всіх відповідних сферах політики на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях

Індикатори самостійної оцінки	Так	Не повністю	Ні	Приклади найкращих практик
Молодіжна політика гарантує, що освіта з демократичного громадянства та освіта з прав людини доступні для всієї молоді.				
Зацікавлені сторони, які займаються проблемами молоді у всіх відповідних областях політики, взаємодіють один з одним і співпрацюють з метою поліпшення доступу молодих людей до їх прав.				
Проводяться огляди існуючих і запланованих законів або програм, які заохочують і гарантують доступ молоді до прав, а також розроблені обов'язкові заходи з їх реалізації.				

Позитивні тенденції, що дозволять досягти подальшого прогресу

Сфери для поліпшення та можливі подальші заходи

7. Доступ до цих прав, включених до Рекомендації [CM/Rec\(2016\)7](#), які вже охоплюються в інших сферах втручання (наприклад, участь, залучення) на рівні показників або критеріїв оцінки, тут не розглядаються.

МОЛОДІЖНА РОБОТА

Законодавча основа

► Рекомендація CM/Rec(2017)4 Комітету міністрів державам-членам про молодіжну роботу

Індикатор 1

Створення чи подальший розвиток якісної молодіжної роботи гарантується та активно підтримується місцевою, регіональною та національною молодіжною політикою.

Індикатори самостійної оцінки	Так	Не повністю	Ні	Приклади найкращих практик
Розроблені стратегії, програми, законодавство, стійкі структури та ресурси, що підтримують молодіжну роботу.				
Рівний доступ всіх молодих людей до молодіжної роботи пропагується шляхом ефективної координації з іншими секторами та відповідними політиками.				
Молоді працівники та молодь активно залучені у розвиток молодіжної роботи.				

Індикатор 2

Знання та навички молодіжних працівників, як тих, що отримують оплату, так і працюють безоплатно, гарантують забезпечення якісної молодіжної роботи

Індикатори самостійної оцінки	Так	Не повністю	Ні	Приклади найкращих практик
Розроблена узгоджена, гнучка та заснована на компетенціях база для навчання та підготовки молодіжних працівників, що працюють на платній чи безоплатній основі.				
Будь-яка така структура враховує існуючу практику, нові тенденції та сфери, а також різноманітність молодіжної роботи.				
Зацікавлені сторони, включаючи молодих працівників та молодь, беруть участь у розвитку цієї системи.				

Позитивні тенденції, що дозволять досягти подальшого прогресу

Сфери для поліпшення та можливі подальші заходи

МОБІЛЬНІСТЬ

Законодавча основа

- ▶ Резолюція (91) 20 про запровадження Часткової угоди про Молодіжну картку з метою сприяння та просування мобільності молоді в Європі
- ▶ Рекомендація R (95) 18 Комітету міністрів державам-членам про мобільність молоді

Індикатор 1

Молодіжна політика підтримує молодіжну мобільність, зокрема, з метою поширення почуття приналежності до Європи

Індикатори самостійної оцінки	Так	Не повністю	Ні	Приклади найкращих практик
Конкретні положення політики, програми та можливості для навчання та пізнання заохочують молодих людей до соціальної, культурної, освітньої та економічної мобільності.				
Інформаційні та консультаційні послуги щодо можливостей молодіжної мобільності є доступними				
Проекти мобільності сприяють почуттю приналежності до Європи, зокрема через цінності та принципи міжкультурного навчання Ради Європи.				

Індикатор 2

Молодіжна політика заохочує розвиток якісних проектів з мобільності

Індикатори самостійної оцінки	Так	Не повністю	Ні	Приклади найкращих практик
Проекти з мобільності відповідають принципам якості, що містяться у "Європейській хартії про якість мобільності навчання в молодіжній сфері".				
Знання та найкращі практики у питаннях мобільності молоді накопичуються та розповсюджуються для прийняття найкращих рішень у молодіжній політиці.				

Позитивні тенденції, що дозволяють досягти подальшого прогресу

Сфери для поліпшення та можливі подальші заходи

Необхідність долучати молодь до європейських цінностей та, зокрема, до основних цінностей Ради Європи (права людини, верховенство права, демократія) має вирішальне значення. Рада Європи завжди сприяла розумінню молодіжної політики крізь призму спільних європейських цінностей та відчуття приналежності до Європи.

Саме в цьому контексті Європейський керівний комітет у справах молоді (CDEJ) офіційно ухвалив цей інструмент самостійної оцінки для розвитку молодіжної політики.

Цей інструмент був розроблений, щоб допомогти державам-членам самостійно оцінювати їх відповідність стандартам Ради Європи щодо молодіжної політики та слугувати основою для розвитку самостійної молодіжної політики. Ми сподіваємось, що цей практичний інструмент дозволить державам-членам та іншим зацікавленим сторонам висвітлювати та обмінюватися найкращими практиками та вимірювати прогрес у часі.

www.coe.int

Рада Європи є провідною організацією із захисту прав людини на континенті. Вона нараховує 47 держав-членів, включно з усіма державами-членами Європейського Союзу. Усі держави-члени Ради Європи приєдналися до Європейської конвенції з прав людини – договору, спрямованому на захист прав людини, демократії та верховенства права. Європейський суд з прав людини здійснює нагляд за виконанням Конвенції у державах-членах.

